

Sammanfattning

En arbetstagarorganisation har för egen del väckt talan i Arbetsdomstolen mot en arbetsgivare med krav på skadestånd för förhandlingsvägran. Något kollektivavtal gäller inte mellan parterna eller över huvud taget på arbetsplatsen. Samtidigt väcker en medlem i organisationen talan i Arbetsdomstolen mot arbetsgivaren med yrkande om skadestånd för åsidosättande av regler i anställningsskyddslagen. De båda käromålen har inledningsvis handlagts gemensamt enligt 2 kap. 1 § tredje stycket arbetstvistlagen. Arbetsdomstolen har funnit skäl att särskilja målen och hänvisa det av arbetstagaren anhängiggjorda målet till behörig tingsrätt.

ARBETSDOMSTOLENBESLUT
2007-04-04
StockholmBeslut nr 28/07
Mål nr A 233/06**KÄRANDE**

1. Tjänstemannaförbundet HTF, Box 30102, 104 25 STOCKHOLM
 2. M.A. i ÅKERSBERGA
- Ombud för 1 och 2: förbundsjuristen Susanne Forssman,
Tjänstemannaförbundet HTF, adress som 1

SVARANDE

Skärgårdskrogen Åkersberga AB, 556680-4307, Klappbryggan 3,
184 50 ÅKERSBERGA
Ombud: advokaten Kimmo Tihinen, Advokatfirma Tihinen AB, Dalstigen 3,
182 33 DANDERYD

SAKEN

skadestånd på grund av avskedande m.m.; nu fråga om särskiljande av mål

Mellan Tjänstemannaförbundet HTF och Skärgårdskrogen Åkersberga AB föreligger inte kollektivavtal.

Förbundets medlem M.A. har arbetat i bolaget. Hon avskedades den 9 oktober 2006. Bolaget angav i avskedandehandlingen att avskedandet främst grundade sig på misskötsamhet, illojalitet, hot, misshandel och stöld. M.A. har bestritt vad bolaget har lagt henne till last. Avskedandet har lett till tvist mellan M.A. och bolaget. Vidare har det, med anledning av vad som inträffade efter avskedandet, uppkommit tvist mellan förbundet och bolaget rörande förhandlingsvägran.

Förbundet har väckt talan mot bolaget och yrkat att bolaget skall förpliktas att utge skadestånd till förbundet på grund av åsidosättande av förhandlings-skyldighet.

Även M.A. har väckt talan i Arbetsdomstolen mot bolaget. M.A. har yrkat att bolaget skall förpliktas utge allmänt och ekonomiskt skadestånd till henne på grund av att hon har avskedats utan att det har förelegat laga grund för det. M.A. har vidare yrkat att bolaget skall förpliktas betala viss angiven lön, sjuklön, semesterersättning och övertidersättning till henne. Till grund för dessa yrkanden har hon anfört att de gäller ersättningar som hon varit berättigad till under sin tid som anställd i bolaget, men som bolaget inte har utbetalat till henne.

Bolaget har yrkat att förbundets talan skall ogillas. Vidare har bolaget yrkat i första hand att M.A:s talan skall avvisas och i andra hand att talan skall ogillas. Inga belopp har vitsordats som skäligen. Bolaget har dock uppgett att

det yrkade beloppet avseende semesterersättning har utbetalats till M.A. efter det att stämningsansökningen getts in till Arbetsdomstolen.

Arbetsdomstolen har inledningsvis handlagt förbundets och M.A:s käromål gemensamt och stämning har utfärdats. Frågan har nu uppkommit huruvida käromålen även fortsättningsvis skall handläggas gemensamt.

Förbundet har till stöd för gemensam handläggning av förbundets talan mot bolaget och M.A:s talan mot bolaget anfört följande. Bolaget har vägrat att tvisteförhandla med förbundet med anledning av att M.A. avskedats. De omständigheter som kommer att anföras vid utvecklande av de båda kärandeparternas talan har ett nära samband. Både förbundet och M.A. kommer att åberopa vittnesförhör med ombudsmannen B.H. Vidare kan möjligheterna till förlikning antas vara större vid en gemensam handläggning. För det fall Arbetsdomstolen skulle finna att det inte föreligger skäl för gemensam handläggning har M.A. yrkat att hennes mål hänvisas till behörig tingsrätt.

Bolaget har till stöd för yrkandet om avvisande av M.A:s talan anfört att det inte föreligger något kollektivavtal mellan bolaget och M.A. och att hennes talan därför skulle ha väckts vid tingsrätt.

Skäl

Enligt 2 kap. 1 § första stycket arbetstvistlagen skall Arbetsdomstolen som första domstol uppta och avgöra tvist som väcks av arbetsgivar- eller arbetstagarorganisation eller av arbetsgivare som själv slutit kollektivavtal, om målet gäller tvist om kollektivavtal eller annan arbetstvist som avses i medbestämmandelagen eller arbetstvist i övrigt under förutsättning att kollektivavtal gäller mellan parterna eller att enskild arbetstagare som berörs av tvisten sysselsätts i arbete som avses med kollektivavtal vilket arbetsgivaren är bunden av. Annan arbetstvist skall enligt 2 kap. 2 § första stycket arbetstvistlagen upptas och avgöras av tingsrätt.

Den angivna regleringen innebär att förbundets talan mot bolaget, vilken gäller skadestånd för åsidosättande av medbestämmandelagen, skall prövas av Arbetsdomstolen som första domstol. M.A:s talan mot bolaget skall däremot enligt reglerna normalt prövas av tingsrätt som första domstol.

Enligt 2 kap. 1 § tredje stycket arbetstvistlagen är det emellertid möjligt att, gemensamt med en sådan talan som skall prövas av Arbetsdomstolen som första domstol, handlägga även annan arbetstvist mellan samma eller olika parter, om domstolen med hänsyn till utredningen och övriga omständigheter finner sådan handläggning lämplig. När det föreligger skäl, kan domstolen åter särskilja målen.

Som framgår av 2 kap. 1 § tredje stycket arbetstvistlagen är regeln fakultativ, dvs. den ger domstolen en möjlighet att lägga samman de båda arbetstvisterna men innebär inte någon skyldighet för domstolen att göra detta ens om lämplighetskravet är uppfyllt. Enligt domstolens mening bör det vid bedöm-

ningen beaktas att gemensam handläggning i de nu aktuella fallen innebär ett undantag från den forumreglering som lagstiftaren har valt för arbetstvister av olika slag och som innebär bl.a. att exempelvis tvister rörande anställningsskydd i fall där kollektivavtal inte gäller på arbetsplatsen skall inledas vid tingsrätt. Denna forumreglering bygger på synsättet att endast tvister som har varit föremål för förhandling mellan parterna skall handläggas i Arbetsdomstolen som första instans, och denna förutsättning är som regel inte uppfylld i fall där det inte gäller kollektivavtal mellan parterna. Detta ger anledning att tillämpa kumulationsregeln i viss mån restriktivt. Parternas inställning är inte avgörande, men den bör tillmätas betydelse som en viktig omständighet vid bedömningen (jfr prop. 1974:77 s. 105 och 142).

Vad domstolen nu har att ta ställning till är frågan om det är lämpligt att även fortsättningsvis handlägga förbundets och M.A:s käromål gemensamt. I denna fråga gör Arbetsdomstolen följande överväganden. Förbundets talan mot bolaget rör en enda fråga, nämligen om bolaget har åsidosatt sin förhandlingsskyldighet i den tvist som uppkom med anledning av att M.A. avskedades. Enligt vad som hittills har framkommit är utredningen och bevisningen i denna fråga begränsad. M.A:s talan mot bolaget för däremot med sig en mer omfattande utredning och bevisning särskilt såvitt gäller avskedandets rättsenlighet. Vidare innefattar M.A:s talan mot bolaget flera yrkanden om ersättning på andra grunder än att hon felaktigt har avskedats. Med anledning av dessa yrkanden kommer ytterligare utredning att föras in i målen. Den utredning och bevisning som är gemensam för de båda målen synes vara begränsad. Till detta kommer att parterna inte är ense i forumfrågan. Arbetsdomstolen anser inte att förhållandena är sådana att det föreligger tillräckliga skäl att frångå den huvudregel rörande forum som återfinns i 2 kap. 1 § första stycket och 2 § första stycket arbetstvistlagen. De båda målen skall därför särskiljas.

Av regleringen i 2 kap. 1 och 2 §§ arbetstvistlagen följer att Arbetsdomstolen inte längre är behörig att som första domstol handlägga M.A:s talan mot bolaget när hennes talan inte handläggs gemensamt med förbundets talan. Målet mellan M.A. och bolaget skall enligt 2 kap. 6 § första stycket arbetstvistlagen med anledning av hennes begäran hänvisas till behörig tingsrätt. I detta fall är behörig tingsrätt Attunda tingsrätt. Det ankommer på tingsrätten att när målet avgörs där ta ställning till frågan om skyldigheten att utge ersättning för rättegångskostnader i Arbetsdomstolen.

Arbetsdomstolens ställningstagande

1. Tjänstemannaförbundet HTF:s käromål mot Skärgårdskrogen Åkersberga AB och M.A:s käromål mot Skärgårdskrogen Åkersberga AB skall inte längre handläggas gemensamt.
2. Målet rörande M.A:s talan mot Skärgårdskrogen Åkersberga AB hänvisas till Attunda tingsrätt för vidare handläggning. Det ankommer på tingsrätten att pröva skyldigheten att ersätta rättegångskostnaderna vid Arbetsdomstolen när tingsrätten avgör målet.

Ledamöter: Michaël Koch, Cathrine Lilja Hansson och Kristine Skår.
Enhälligt.

Sekreterare: Kristine Skår